Posamezna številka stane 1 din. Politična glasila v govorilnici.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

10. številka MARIBOR, dne 1. marca 1923. 57. letnik.

Slovenski Babilon.

Pri zadnjih volitvah smo imeli sedem škrinjic, sedaj jih imamo že deset, torej imamo že deset strank. Pred par tedni smo sicer imeli že tudi precej časopisov, sedaj jih imamo pa še več. Prej smo si časopise morali kupiti, sedaj jih dobivamo zastonj in se nam vsiljujejo. Med letom so nas poznali le voditelji in govorniki Slov. ljudske stranke, oziroma Slov. Kmetske zveze, sedaj divjajo okrog ljudje, ki jih nismo nikdar videli, nikdar o njih slišali, pa mislijo, da nas bodo zopet zmotili in osleparili. Velesrbi, centralisti, posebno Pribičević in Pašič, pa si gladita svoje trebuhe in brado ter pravita: le trkajte se slovenski koštruni, le razbijajte si med seboj glave, mi pa bomo že skrbeli za dobre škarje, da bomo vsem skupaj volno postriglí! Vam Slovencem veliko volilnih škrinjic, nam pa veliko vašega denarja, pa smo si glih!

Berite to priliko in sodite!

Naše pivske družbe začnejo često z znano pesmijo «Glasi se pevski zbor« in potem zapoje vsak po vrsti eno kitico pesmi, ki si jo je sam izbral, drugi pojejo ž njim. Nazadnje pa z vso močjo in z vsem glasom naenkrat pojejo vsi vsak svojo pesem, da te ušesa bolijo in da se sliši od daleč vse kakor strašen prepir in kreg ter tepež. Sedaj je pri volitvah med nami ravno tako, kajti deset «pesmi«, deset programov trobijo in kričijo na shodih in v časopisih. Konec pivske družbe je navadno bolna glava in prazna mošnja. Tudi pri nas bo tako: še dolgo nas bo bolela glava, še bolj pa bomo cepljenje čutili na svojih mošnjah vsi brez razlike, pa naj smo kmetje, delavci, obrtniki ali drugi.

Slovenski Babilon v časopisju.

Ko smo bili mali otroci, smo hodili po «pametvi« ali «tepežkat« na dan nedolžnih otročičev, klicali «reši se, reši se!«, ali pa nemški «friš und gsund!« ter nabrali v torbo kolače, žemlje, orehe, jabolka, hruške in Bog vedi, kaj še. S tem smo si potem v nedolžnem veselju navadno pokvarili želodec. Če sedaj ob volitvah gremo okrog, dobimo cele vrste časopisov z najlepšimi naslovi. Naj naštejem samo nekaj: Jutro, Tabor, Kmetska moč, Slovenski Narod, Nova doba, najbolj umazana Domovina, Kmetski list, Republikanec, Nova pravda, Zarja, Naprej, Enakost, Jutranje novosti, Samouprava, Ljudski dnevnik, Ljudski tednik, pa res ne vem, kaj še vse poleg Radičevega «Svobodnega doma«, kjer se da Radič slaviti in častiti zato, ker nemarno dve leti doma sedi za pečjo in molči, kakor štor. K vsem tem raznim časopisom še pridejo pametni in nespametni, plačani in neplačani kričači-agitatorji. Ali si torej zamorete izmisliti še večji Babilon, kakor je naš slovenski?!

In posledice?

Imeli bomo mačka, bolela nas bo glava, še bolj nas bo bolela nazadnje prazna mošnja. Slovenski Babilon imamo, zato z nami lahko pometajo, nam lahko drugi gospodarijo. Samo s svojim cepljenjem pripomoremo in omogočimo najbolj, da smo ponižani in teptani, izkoriščani in oškodovani. Poglejte zgoraj, kako lepa imena so si izmislili za slepilo pri časopisih! Toda ne bo ne stare, ne nove pravde, ne bo republike in ne samouprave, ne bo zarje in napredka, ne bo enakosti in ne svobodnega doma, ako se bomo tako cepili, kot smo se zadnjič leta 1920 in še bolj sedaj. Najtečnejša hrana je preprosta ,najboljša je preizkušena reč. Če hočemo kaj doseči, sledimo «Slovenskemu Gospodarju« in njegovi stranki in s «Stražo« stražimo naš slovenski dom.

Ako hočemo biti Slovenci sami svoji gospodarji, ako hočemo enkrat v državi pravico, red in spoštovanje doseči, potem moramo biti složni in edini ter sporazumni. In samo ena je stranka, ki hoče, da se uredi vse krščansko, pošteno in pravično in da smo sami gospodarji na svoji zemlji; njena škrinjica je druga v vrsti ter nosi znamenje slovenstva in krščanstva: slovenski križ. Volilec, pojdi in odloči po svoji vesti in volji. Odpravimo najprej slovenski Babilon in odpravili smo glavni vir naše nesreče in sramote!

I. Vesenjak.

Odprimo oči!

(Iz kmetskih vrst.)

Dne 28. novembra leta 1920 sem tudi jaz volil novo stranko, ki se je imenovala «Samostojna kmetijska stranka.« Prišel sem iz vojne in doma sem našel prazne hleve in prazno mošnjo, zrnja ni bilo — vse so nam vzeli. Žena je bila bolna in ves obupen sem gledal v svet. Kdo mi bo pomagal, kje bom našel dobrotnika? V tej stiski so se oglasili pri meni samostojni kričači, ki so mi obljubili, da bo vse bolje, ako volim z njimi. In dal sem se premotiti od lepih besed in vrgel sem krogljico v njihovo škrinjico. Tega ne storim nikdar več, ker njihovi možje niso pomagali ne meni ne drugemu. Samo z lepimi obljubami so lovili naše glasove, potem so nas pa zapustili, kakor kamen na cesti. Ako bo prišel kak samostojni kandidat ali agitator v našo vas, ga bom vprašal:

1. Kdo je stopil prvi v vlado in tam glasoval za ustavo in za centralizem ter nas resnično prodal Srbom. Ali je bila to Kmetska zveza?

2. Kaj je storil naš samostojni minister Pucelj za živinorejo? Kmalu ne bo več dobrih plemenskih bikov, ne žrebcev na razpolago in naša živinoreja mora propasti. Državno žrebčarno v Ljubljani je dal zapreti.

3. Kaj je storil naš samostojni minister poljedelstva za vinogradništvo? Naj pove, koliko vina se je izvozilo pod njegovo vlado na Nemško in v Čehoslovaško?

4. Kako to, da so davki vedno večji, čeravno so bili od nas izvoljeni samostojni poslanci na vladi.

5. Zakaj ne služijo naši sinovi v Sloveniji, čeravno so nam to obljubili samostojni ob času volitev?

6. Zakaj ni žganjekuha prosta, kakor v Srbiji, kar ste nam vendar obljubili? Zakaj ste privolili v tako ogromno povišanje, da stane boleta več, kakor je žganje vredno?

7. Zakaj ste privolili v davek na šibice, sladkor, tobak itd., ako ste res za narod? Zakaj niste glasovali proti? Zdaj morajo tudi največji reveži, viničarji in delavci, hlapci in dekle, plačevati te strašne cene.

8. Kje je agrarna reforma, s katero ste slepili celi narod?

9. Ali ste nastopili proti verižnikom, navijalcem cen in izkoriščevalcem ljudstva? Ali ste kaj storili proti grozni draginji?

10. Zakaj niste bili proti davku na kolesa?

11. Zakaj niste bili proti povišanju kolkovine, ki znaša sedaj že za prošnje in vloge 52 K? Kje jih bo revež vzel?

12. Zakaj ste privolili na zvišanje desetka od 1¼ na 6%? Ali ste vi prijatelji kmeta in reveža?

Tako jih bom vprašal in še marsikaj drugega, in vem, da bodo vsi sosedi z mano. Samostojnežev ne bom več volil jaz in nihče drugi v naši vasi!

Sedaj pa se zopet plazijo okrog naših oglov drugi apostoli, ki pridigajo neko republiko. Obljubljajo ljudem vse mogoče in so z besedami še bolj radodarni kot nekdaj samostojni. Kdor pa ima količkaj soli v glavi, mora sprevideti, da so to stari samostojneži, ki vlečejo sedaj za republikanski zvon. Njihov vodja, dr. Novačan, je bil že pri vseh strankah. Ko bo izvoljen, nas bo tako zapustil, kakor Pucelj. Ne dajmo se torej več begati! Ostanimo pri naši stari krščanski stranki, s katero so že volili naši očetje in pradedi.

Ako bo katera stranka kaj dosegla za nas kmete, viničarje, delavce in obrtnike, bo to najprej dosegla naša Kmetska zveza, ker je — najmočnejša! V slogi je moč! Ne cepimo naših glasov, ampak vržimo vsi naše krogljice v — drugo škrinjico!

Kmet, ki je spregledal.

ČAST NAŠI PONOSNI ORGANIZACIJI!

Politični nasprotniki naše Ljudske stranke trepetajo pred organiziranimi našimi četami. Demokrati, ki jih vodi dr. Kukovec in samostojni pod vodstvom Drofenika in Mermolje, si ne upajo več prirejati javnih volilnih shodov ali pa le malokje. Vse jih je zapustilo. Grdo, izdajalsko igro so igrali demokrati (ki so se sedaj prekrstili v «napredno Kmetsko-obrtno zvezo«) in samostojni v Beogradu. Za Judeževe milijone so nas Slovence prodali pri ustavi velesrbskemu centralizmu.

Niti po mestih nimajo več demokrati pristašev. Državne nastavljence in železničarje so demokrati vlekli skozi dve leti za nos, niso jim hoteli dati, kar jim gre, a za kanone, za oficirje so imeli na stotine milijonov dinarjev.

Vse drugače je s našo Slovensko ljudsko stranko! V Beogradu je ob vsaki priliki nastopila za pravice teptanih in gladnih. Vsled tega pa gre danes s našo stranko ogromna večina našega ljudstva ne samo na deželi, ampak tudi v mestih.

To je pokazal volilni shod Slov. ljudske stranke v sredo, dne 21. februarja, zvečer v našem Mariboru. Dasiravno so Kukovčevi orjunci grozili, da bodo streljali na zborovalce, jih pobijali in razgnali, vendar je došlo iz mesta in okolice toliko mož in fantov-volilcev, da je bila velika Gambrinova dvorana (iz katere smo odstranili stole in mize) nabito polna. Nobenih plakatov nismo nabijali, samo vabilo v «Straži« in povabilo organizacij v mestu in okolici je zadostovalo, da je dospelo na zborovanje toliko stotin našincev. Demokratski in samostojni orjunci so pisano gledali, škripali z zobmi, a kaj so hoteli. Armada Slovenske ljudske stranke je danes nepremagljiva! Poskusite vi demokrati ali samostojni ali kaka druga stranka, če zmorete kaj takega!

Zborovanje je bilo veličastno. Vodil ga je profesor in ljubljenec našega ljudstva g. Vesenjak. Navdušenje je prikipelo do vrhunca, ko je dospel na zborovanje sam voditelj naš dr. Korošec. Govorila sta dr. Korošec in kandidat Žebot.

Volilci vseh stanov so si prisegli, da bodo dne 18. marca vsi prišli voliti Slovensko ljudsko stranko, ki nam hoče pridobiti samostojnost Slovenije.

Možje in fantje naši! Hvala in slava vam! Tudi po drugih krajih sledite vzgledu naših Mariborčanov in okoličanov!

ZA «TOLOVAJSKE BANDE« NAS PSUJEJO.

V Mariboru, pa tudi po drugih krajih so Kukovčevi orjunci po znanem rokovnjaškem napadu na Cirilovo tiskarno nalepili vse polno velikih lepakov, na katerih zovejo naše ljudi «tolovajske bande.« Zakaj?

Ko so od demokratov nahujskani orjunci uničili na tatinsko-roparski način stroje v naši tiskarni, ko so grozili, da pobijejo naše voditelje in ko je varnost imetja in oseb v Mariboru in okolici padla pod ničlo, so se naši korajžni možje in fantje vseh stanov strnili v močno organizacijo samoobrambe, v «Ljudsko stražo.« Samo mal poziv v «Straži« je zadostoval in priglasilo se je prostovoljno celiko število mož in fantov iz Maribora in okolice.

Kako «tolovajstvo« pa so zakrivili naši v «Ljudski straži«? Samo to, da so stopili skupaj in so zaklicali Kukovčevim divjaškim orjuncem: «Do tu in ne dalje!« Ker vlada ne ščiti dovolj imetja in osebne varnosti našincev pred demokratskimi rokovnjači, nastopimo pod samoobrambe. Ta samoobramba ni ne jokajoča, ne prostaška, temveč poštena in krepka obenem. Na stotine čilih mož in mladeničev že vrši dan za dnevom, noč za nočjo to službo.

Možje! Mladeniči!

Ker vršite vi vrli našinci samoobrambo, ker ste nastopili proti uničevanju imetja in pobijanja oseb po orjuncih, samo radi tega so vas nazvali «Žebotove tolovajske bande.«

Kdo spada k tem «bandam«?

Vrli železničarji, kmetski ter viničarski fantje in možje, obrtniki in njih pomočniki ter vajenci, delavci vseh vrst ter celo lepo število državnih nastavljencev.

Ostudnih sredstev se poslužuje dr. Kukovec, da bi še ostal na površju. A najostudnejše je to, da si je organizirala demokratska stranka divjaško Orjuno kot poslednje sredstvo za letošnje volitve. Sramota za dr. Kukovca in njegovo propadajočo demokratsko stranko pa je, da je nazval naše poštene može in mladeniče «Tolovajske bande.«

Gospod dr. Kukovec in vi vsi, ki pišete v «Tabor« in «Jutro«: Te naše «tolovajske bande« se bodo dne 18. marca pri volitvi maščevale nad vami s tem, da ne bo dobil ne dr. Kukovec, ne Rebek in vsi kandidati orjunske demokratske stranke nobenega glasu od poštenih volilcev.

Politični ogled.

Država SHS.

Volilna zmeda narašča in vlada sama jo povzročuje, da bi utrudila in ostrašila volilce nasprotnih strank. Po Srbiji so prave bitke med radikali in demokrati na dnevnem redu, ker imajo eni kakor drugi cele oborožene bande. V volilnem nasilju se udejstvuje tudi Orjuna. Njeno vodstvo je sicer skregano z vodstvom Pribičevičeve policajdemokracije in sedaj podpirajo orjunci z nasiljem ponekod radikale, po drugod demokrate, v splošnem pa izvajajo nasilje nad vsemi, ki so proti centralizmu. Po Dalmaciji so oblegali celo sodnije, da pretepejo vlagatelje opozicijonalnih kandidatnih list.

Volilni oklic Pašičevih radikalov je po dolgem odlašanju le zagledal luč sveta, da proglasi vidovdansko ustavo kot edino potrebo in rešitev države.

Dogovor z Italijo je že podpisan od našega in italijanskega kralja, naši in italijanski zastopniki so se sestali v Opatiji in Italijani izpraznjujejo Sušak.

FRANCIJA PROTI NEMČIJI.

Francozi nadaljujejo z zasedbo na desnem bregu Rena tako, da imajo sedaj v rokah železniško progo, ki veže Köln in Mainz. V Essenu je ustavljen zadnji nemški list, v zasedenih mestih delajo meje in zapore med okraji, da bi tako onemogočili skupne nastope nemških strokovnih organizacij, in obsodbe nad upirajočimi nemškimi uslužbenci so vedno češče in strožje.

ORIENTSKO VPRAŠANJE.

še ni razčiščeno, ker turška narodna skupščina v Angori še vedno zboruje in ima pomirljiva struja hude spore z onimi predstavniki turškega naroda, ki nočejo popustiti od svojih zahtev in če bi bilo tudi pod cenu vojne z Anglijo ali s celo antanto.

SPOR MED POLJSKO IN LITVO.

Litva noče prepustiti Poljski Memla kot svobodne